VELKÁ DOBRODRUŽSTVÍ

Za ledňáčky a bludičkami do Albrechtic

GPS souřadnice: 50.1401434, 16.0639722

Praktické informace

Délka trasy: 5 km

Obtížnost: Lehká trasa vedoucí kolem obce. Projdete ji volným tempem za necelé dvě hodinky. Výlet je možné jet s kočárkem i na kole. Pejsky vzít můžete, ale ve městě musejí být na vodítku.

Vzdálenost od Prahy a jak se do cíle dostat: 140 km ujedete za hodinu a půl. Pojedete po D11 do Hradce Králové a pak směr Albrechtice nad Orlicí.

Parkování: Nedaleko kostela je velké parkoviště – zdarma.

WC: Fotbalový areál s Hospůdkou na hřišti v Borku

Možnost občerstvení: Hospůdka na hřišti v Borku.

Nejbližší další výlet agentury Velká dobrodružství: Babiččino údolí, Opočno, Potštejn, zámky na Orlici, Orlický Špičák, Peklo a Nové Město nad Metují, Náchod, …

Trasu pro vás prošla Lucie Nachtigallová.

Výlet testovaly kamarádky Světlana a Renata z Ratibořic.

Postřehy dětí:
Světla:(8 let): „Mně se hlavně líbila řeka a taky malé stromečky.“
Renatka (6 roky): „Našly jsme písmenka a také šišky, výlet se mi moc líbil. “

Popis výletu - Legenda pro rodiče

Milí cestovatelé,

zveme vás na soutok dvou Orlic – Tiché a Divoké – do krásné obce pod horami. Ano, do Albrechtic. Provedeme vás mezi malebnými domy i domky, kolem kostela, řeky a borovým lesem. Povíme si pověst o vzniku místa a něco málo o orlech. Ale také o bludičkách, které zde v noci můžete potkat. Zapátráme po skrytých písmenkách, povíme si něco o pohádkovém krtkovi, Dalimilovi i lesoškolkách.

Výlet vznikl s laskavou podporou, pomocí a dotací obce Albrechtice. Díky tomu je pro všechny výletníky zdarma. :)

Dopis dětem

Ahoj, holky a kluci, dnešní cesta za hádankou povede místy, nad kterými létali a létají orli, kde se vzteká divoká a klidně plyne tichá voda, ale také tady zurčí Stříbrný potok. Místy, kde v dávných dobách stával hrad obklopený lesy. A kde se dodnes prohánějí bludičky a bludníci. Co to je? Pojďte s námi na výlet a dozvíte se! Stejně jako k našim ostatním výletům jste i k tomuto dostali originální mapu s vyznačenou trasou. Když půjdete správnou cestou, budete se pozorně rozhlížet, číst správné texty a poslouchat, co říkají rodiče, jistě splníte všechny dnešní úkoly. Umíte-li už psát, doplňte podle uhodnutých slov tajenku a pečlivě ji uschovejte.

Mapa výletu

Doplňovačka

Vyrážíme tajenkově výletovat:

Naše vyprávění začíná nedaleko kostela v ulici Na Návsi, kde také můžete zaparkovat. Místa je tady dost, takže… Odložte vozidlo, utáhněte tkaničky a vyrazíme rovnou pro první písmenko. Čeká na nás na dětském hřišti za kostelem.

Současná podoba **kostela svatého Jana Křtitele** pochází z roku 1835, kdy byl postaven na místě staršího dřevěného kostela. Ten byl zničen během husitských válek. Není tedy ani nejnovější, ovšem ani to mezi českými kostely není žádný dědeček. Kolik je mu let?

Najdete na kostele křížek? Kolik velkých dřevěných květin napočítáte na dveřích svatostánku?

Kostel obcházíme tak, že ho máme po levé ruce. Jdeme k dětskému hřišti.

Napravo vidíme postarší secesní dům, který musel být kdysi nádherný!

Najdete na něm ornament ve tvaru obráceného S?

Kdo u dveří objeví číslici 7?

Obec **Albrechtice nad Orlicí** leží a zároveň kvete nedaleko soutoku Tiché a Divoké Orlice pod Orlickými horami. První písemná zpráva o ní pochází z Dalimilovy veršované kroniky. O tomto pradávném kronikáři si povyprávíme v další části výletu. Nyní se však ptáme: Je mezi vámi nějaký Albrecht? Pokud ano, může si jít jako první vyzvednout první písmenko do tajenky. Pokud ne, může jít první kdokoli, jehož jméno začíná na písmenko A. Jak vypadá písmeno A? Vykreslete ho jedním tahem do vzduchu! (Spíš tedy malé psací *a*, protože velké tiskací *A* moc jedním tahem nejde.)

Na dětském hřišti najděte houpadlo ve tvaru auta.

1. **Opište nápis, který na něm je.**

Tohle spásné slůvko tak trošku určuje směr, kterým se nyní vydáme. :)

Obejdeme travnatou plochu, opět se přiblížíme kostelu a vyrazíme směrem k vodě. A skutečně není náhoda, že kolem hasičské zbrojnice.

Dobrovolní hasiči mají v Albrechticích dlouhou tradici sahající až do roku 1888. Kromě občasných zásahů – například při povodních nebo požárech v okolí – organizují také hasičskou zábavu nebo každoroční pálení čarodějnic. V roce 2008 získali od hasičů z partnerského rakouského města Wörgl darem hasicí vůz Mercedes 1113. To muselo být radosti!
Umíte napodobit zvuk hasičské houkačky? Rozeznáte ho například od sanitky?
Ale v garáži stojí zaparkovaný i jiný poklad. Dokonce funkční. Stoletá stříkačka Barča.

Barča je úžasné jméno a dobře se vyslovuje. Ale se slovem *stříkačka* může být trochu problém.

Dokážete bez zaškobrtnutí říci slavný jazykolam?

Tři sta třicet tři stříbrných stříkaček stříkalo přes tři sta třiatřicet stříbrných střech.

Najděte na zbrojnici znak a v něm šelmu.

2. **Jak se jmenuje zvíře?**

Vidíte ve znaku žebříky? Z jakého stromku jsou lístky, které znak obklopují? Schválně, jestli nějaký takový strom uvidíte, než dojdete k řece.

Víte, které číslo vyťukat, když začne hořet? Je to 150. Nula vypadá jako rybník. Tedy voda, kterou hasiči potřebují. Tak si to pamatujte. Pokud byste chtěli volat policii, ťukejte 158. Osmička zase trochu vypadá jako pouta, podle toho si zapamatujete i tohle číslo. Zbývá záchranka 155. Což je na konci pětka, která malinko připomíná invalidní vozíček. Bez těchto pomůcek, kterým se říká mnemotechnické, bychom si to nepamatovali dodnes…

Vstoupíme do zákazu vjezdu, přejdeme Albrechtický potok a už vyhlížíme vodní elektrárnu.

Ta, k níž se blížíme, je v provozu od roku 1925. Její výstavba ale začala už o tři roky dříve. Nejdříve se v letech 1922 až 1923 musel na řece Orlici postavit jez, teprve v následujících letech přišla na řadu elektrárna. Od té doby je až na krátké přestávky stále v provozu. Tři Francisovy turbíny se točí jako o život. Mají výkon 400 kW/hod. (Dnes už možná víc.) Jako techničtí antitalenti moc nevíme, jestli je to hodně nebo málo, ale prý to stačí k zásobování 600 domácností.

Jak jsme už zmínili, u elektrárny je jez. Ovšem vodáci si na něm nezadovádějí, neudělají se. YES, hádáte správně. Jez je nesjízdný. Sladkovodní námořníčci musejí svá plavidla potupně přenést.

V blízkosti jezu se nachází lesopark, ve kterém je popsáno 18 druhů dřevin. Možná je mezi nimi i lípa!

Je to tak? Nebo snad vidíte úplně jiné stromy?

Najděte u vody ceduli, která hlásí, že je právě zde místo, z nějž lze odebírat požární vodu.

3. **Opište druhé slovo na ceduli.**

Ha, další dravec! A pro zdejší obec moc důležitý!

Jdeme proti proudu řeky Orlice. Zkuste odhadnout, jak se řeka cítí. My tipujeme, že poněkud nejistě. Její vody totiž právě změnily identitu, takže se „oťukávají“ a zvykají si na nové jméno.
Je to podobné jako po svatbě, ale s tím rozdílem, že tady si na nové jméno zvykají oba snoubenci, nejen nevěsta.
Orlice se totiž v těchto místech jmenuje Orlice jen pár stovek metrů, protože právě vznikla soutokem dvou jiných toků.
Věděli by školáci, které toky se nám tu spojily?

Ano, Divoká a Tichá Orlice. A už jen jako Orlice tok teče na Hradec Králové.
Řeka má dostatek vody po celý rok a její splouvání je vhodné i pro začátečníky.

V Hradci Králové Orlici pohltí o něco málo větší řeka Labe. Délka toku Orlice je tedy 33 km. Věděli byste, kterým směrem potom teče Labe a kde skončí jeho sladké vody? Napovíme, že ve vodách slaných.

4. **Jak se jmenuje země, ve které se Labe vlévá do moře?**

Jdeme proti proudu kolem „plovárny“ až k místu, kde uvidíme napravo můstek. Na něj odbočíme.

Jak už název napovídá, Orlice získala své jméno díky hojnosti orlů, kteří nad ní kroužili. Po řece dostaly své jméno i Orlické hory. Jedná se o jeden z mála minimálně narušených toků v České republice.

Řeka se pyšní silnými proudy, štěrkovým, někdy až písečným dnem a mnoha tůněmi. Proto zde kromě parem a kaprů narazíte i na vzácnější rybky.

Pokud na háček nastražíte žížalu, můžete se dočkat také úhoře, jesena, karase, lína či okouna.

Víte, ve které pohádce má úhoř kouzelnou moc? Přece ve Zlatovlásce! Ano, jde o toho rybohada. Když ho sníte, porozumíte řeči zvířat! Ale je to fakt jenom pohádka. My úhoře kdysi pojedli – a nic. Jen jsme oněměli nad účtem.

Tato ryba neryba má silně vyvinuté kožní dýchání. Prapodivný tvor přežívá zahrabán v bahně, přechodně dokonce bez vody. V krvi mu koluje silně toxický jed podobný zmijímu. Už 0,5 g zabije během čtyř minut středně velkého psa.
Vydra se však dokázala s tímto problémem vypořádat a tvory loví. Jed se rozkládá při teplotě 60 °C, proto se maso bez problémů používá v kuchyni (tepelnou úpravou se jed odbourá). Nebezpečné však může být zasažení oka nebo otevřené rány krví.
Nejvyšší doložený věk této ryby je 85 let. Všichni úhoři (odkudkoli, ať z Evropy či Afriky) se třou v Sargasovém moři. Někteří kvůli tomu musejí absolvovat cestu dlouhou až 7000 km. Když larvy doplují zpět do Evropy či Afriky, nejdříve se změní v bezpohlavní jedince. Část zůstane v ústí řek, část pluje řekami do vnitrozemí. Ti, kteří zůstanou v klidné vodě, se změní v samce, ti, kteří plují dále, v samice. Proto jsou v naší republice prakticky jen samice. Od roku 2008 je tato ryba

uvedena v Červené knize ohrožených druhů.

Naštěstí nás zážitek s pojídáním úhoře připravil o hlas jen na chvíli, takže si teď můžeme svorně zapět jednu známou zlatovlasou písničku. Úhořům se určitě bude líbit.

Vez mě, má loďko, ke břehu,
jedu, jedu pro něhu,
jedu, jedu pro krásu.
Pro dívku s vlasy do pasu.

Zlatovlásko, krásko,
kdo ví, co bude dál?
Zlatovlásko, krásko,
chce tě bohatý král.

Řeku Orlici opouštíme. Přejdeme mostek a vracíme se do obce. Směrem ke dvěma řekám, které odsud nevidíme, jen zvoláme: „Ahoj, soutoku! Ať se ti hezky spojuje!“

Albrechtice jsou známé i tím, že zde pěstují výborná jablka. Jeden z nových sadů bude brzy vysazen i zde.

Jaká jablka máte nejradši? Zelená, nebo červená? My granátová.

Která pohádková postava si kousla do otráveného jablka od zlé macechy a usnula? Jak se jmenovala princezna?

Ještě předtím se ale bledá krasavice musela před rozzuřenou macechou schovat u trpaslíčků.

Kolik jich bylo?

Teď to bude hodně těžká otázka. Dokážete všechny trpaslíky vyjmenovat? Můžou vám pomoci členové rodiny… I tak to bude fuška. Zkuste nejprve sami.

Zvládli jste? Jsou to Prófa, Stydlín, Rejpal, Kejchal, Dřímal, Štístko a…

5. **Jak se jmenoval nejmenší trpaslík?**

Ulice Na Návsi nás směrem doleva dovede do ulice K Soutoku. Ta pak na hlavní silnici, kterou zamíříme tam, kam jednou musíme všichni – na hřbitov. Tak si to teď alespoň nanečisto nacvičíme.

Cestou se můžete bavit tím, že si podle barev domečků můžete představovat, jaká by z nich byla zmrzlinka. Vidíte domečkovou vanilkovou? A co třeba meruňkovou? Je tady nějaká čokoládová? Jakou příchuť máte nejraději vy? My vodnickou. Která to je? Přece pistáciová! :)

Tak nás napadá, že jsme ještě nikdy neochutnali kiwiovou? Co vy?

Říká se, že kiwi bylo oblíbené dávnými mořeplavci, protože díky němu nedostali na dlouhých plavbách kurděje. Co to je? Jiné označení nedostatku vitaminu C. A divili byste se, jak s vámi může zatočit. Chudokrevnost, debilita, bolesti nohou, vředy v puse, vypadávání zubů… Kiwi pozvolna dozrává i po utržení, takže vydrželo dodávat námořníkům „céčko“ klidně i celé měsíce.

Hřbitov je moc hezký, určitě do něj nakoukněte. Ale potichoučku…

Podívejte se na vrata místa posledního odpočinku.

6. **Který dopravní prostředek nesmí na hřbitov?**

Kdo další sem nesmí?

Přejdeme hlavní cestu a pokračujeme doprava stezkou do polí k lesu. Než k němu dojdeme, máme chvilku na vyprávění o historii.

První písemná zpráva o obci pochází z veršované Dalimilovy kroniky. Je v ní popsána bitva rytíře Mutiny Skuhrovského

s Němci u Albrechtic roku 1279.

Víte, kdo byl Dalimil? Byl to kronikář, takový vypravěč. Možná boleslavský kanovník Dalimil Meziříčský. Ale hodně hodně možná, protože se dodnes nepodařilo vykoumat, kdo dílko sepsal.
V každém případě tato prastará kniha vypráví příběhy, co se dříve dělo v českých zemích. Byla napsána ve 14. století, je to první kronika v češtině a ke všemu je veršovaná. Představte si, že vyprávíte o nějaké historické události – a ještě se vám to musí rýmovat.

Zkuste vymyslet krátkou básničku třeba o svém narození. Uvidíte, jak je to těžké!

My to také zkusili a… Nic moc!

Když vykoukla na svět Lucka,

jaj, to byla to pěkná pecka!
nebo
přistála jí na zadečku první facka.
Albrechtice od svého vzniku patřily k majetku královské koruny a za panování krále Karla IV. byly povýšeny na městečko. Byl zde vystavěn dřevěný hrad sloužící k ubytování správců královských lesů. V době husitských válek však bylo při tažení třebechovických Orebitů sídlo vypáleno. A s ním lehly popelem i kostelík a několik gruntů.

Věděli byste, po kom se jmenovali husité?

Vzpomenete si alespoň na jednoho husitského vojevůdce?
Napovíme, že dva se jmenovali Janové a jeden Prokop. Po stopách husitů vedou naše výlety s tajenkou v Táboře a Viticích.

V roce 1495 přešlo panství na Viléma z Pernštejna. V té době mizí Albrechtice nejen jako hrádek, ale také jako sídlo správy královských lesů. Je z nich zase ves, po které neštěkne pes.

Albrechtický hrad stával pravděpodobně uprostřed dnešní obce, někde v záhybu řeky Orlice v prostoru za kostelem. Asi tam, kde je lesopark. Možná…

Hrad chránila ze tří stran Orlice. Ze čtvrté zřejmě vodní příkop a val.

Když jsme u těch hradů a šlechticů, vzpomeňme Karla IV., otce vlasti. Věděli by školáci, jak se jmenoval nejznámější hrad, který nechal vystavět? Napovíme, že na něj nesměly ženy.

7. **Jak se jmenoval hrad?**

Zákaz vstupu do hradu je ovšem historický fejk. Ve skutečnosti nesměly jen pobývati, lehati a spáti ve velké věži a v kapli Svatého kříže. Jaroslavu Vrchlickému se ovšem do zápletky jeho divadelní hry *Noc na ….* (doplňte) hodilo rozšířit zákaz na celý hrad. A už to jelo…
Přejdeme cestu a stoupáme k rozlehlé budově. Obcházíme ji tak, že ji máme po pravé ruce.

Pokud někde uvidíte znak obce, zjistíte, že na něm jsou vlevo dvě modrá vlnitá břevna a vpravo vykořeněný strom. Poznáte, který to je? Prozradíme, že borovice.

Více než polovinu výměry obce totiž tvoří lesy, a to především borové. Rozhlédněte se kolem sebe. Platí to i o tomto lese?

Borovice lesní patří mezi naše nejvýznamnější hospodářské dřeviny. Poskytuje vynikající pružné, lehké a měkké pryskyřičnaté dřevo s výraznou kresbou letokruhů. Dřevo se náramně hodí k výrobě lodí. Vzhledem k množství suků a hojnosti pryskyřice však není příliš vhodné k výrobě nábytku. Borovice je vynikajícím palivem, má dobrou výhřevnost a velmi dobře hoří.

Na borovice narazíte i v textu české hymny. Víte, ve které její části? Hned ve třetí větě.
Zvládnete hymnu zazpívat?

Mineme lavičku a jdeme stále rovně za nosem mezi stromy.

Máme pro vás jednu básničku. Zkuste se ji do konce výletu naučit. Jestli je to na vás moc těžké, tak se může každý člen

rodiny naučit jen jeden verš.

Stojí borovice, vysoká,
větve má jak ramena široká.
Její jehličí se ve větru chvěje,
šeptá pohádky, když slunce hřeje.

A ještě jedno vyprávění vám dlužíme. Jsme přece v kraji, kde se vše jmenuje pro krásném dravci. Který to je? :)

V Orlických horách se můžeme setkat hlavně s **orlem mořským** a **orlem křiklavým**.

Orel mořský je *největším dravcem u nás. Rozpětí jeho křídel může být až 2,5 metru. Obvykle poletuje v okolí vodních nádrží a větších řek, jako je například Divoká Orlice.*
Orel křiklavý je *menším druhem orla. Hnízdí hlavně v lesnatých oblastech. Do Orlických hor přilétá hnízdit, v zimě odlétá do Afriky. (Bez cestovní kanceláře.) Občas si ho lidé spletou s kání lesní, protože je podobně zbarvený.*
Orli nejsou v Orlických horách běžní, ale díky zlepšující se ochraně přírody se tu poslední dobou vyskytují častěji než dříve. Pokud chcete nějakého zahlédnout, nejlepší je sledovat otevřenou krajinu poblíž vod a lesů, což je přesně v těchto místech. Hlavinky nahoru! Letí tam nějaký? :)

Znáte nějakou pohádku, ve které plachtí orel? My ano. Jmenuje se *Krtek a orel* a jde o jeden z těch delších krtečkových příběhů. Naše děti ji měly moc rády. Také máte tohoto věčně šťourajícího poloslepého hmyzožravce v oblibě?

Kreslený krteček patří k našim nejznámějším pohádkovým hrdinům. Večerníčky a knížky s krtkem provázejí generace českých dětí už desítky let. Autorem krátkých animovaných filmů, v nichž kreslená postavička se svými zvířecími kamarády prožívá nejrůznější příhody, je výtvarník Zdeněk Miler (1921–2011).

Kreslený Krtek se zrodil v roce 1956, když Zdeněk Miler vyrazil na procházku do lesů za Kladnem a cestou zahlédl krtiny. V té době pracoval na filmu, který měl dětem vysvětlit technologii průmyslové výroby látek. Protože příběhem měla malé diváky provázet zábavná figurka, zkusil načrtnout krtka. Slavný kreslený film *Jak krtek ke kalhotkám přišel* byl hotový za rok. A hned si z filmového festivalu v Benátkách přivezl dvě hlavní ceny a záhy získal další cenu na festivalu v Montevideu.

Při budování chodeb tvoří na povrchu krtek typické hromádky zeminy.

8. **Jak se lidově označuje tato hromádka?**

(napovíme, že se jmenuje po něm)

Mineme hřiště, a pokud se nechceme občerstvit u zdejšího stánku, pokračujeme stále dál až k hlavní cestě. Překročíme ji a zamíříme k vodní **nádrži Lipava**.

Za cestou najděte cedulku s kolem označující cyklostezku jejím číslem.

9. **Opište první číslici.**

Sečtěte všechny číslice v označení cyklostezky. Je tady někdo, komu je přibližně tolik roků? Ten, kdo je číslu nejblíže, nemusí dělat dřep. Ostatní výletníci ano.

Jsme v místech, kde všude kolem sebe vidíte lesoškolky. Což jsou větší či menší plácky a mýtiny, kde se pěstují sazenice stromů.

Celková plocha zdejších školek činí 37 ha a jsou součástí lesních porostů s vynikajícím mikroklimatem. Půda je tu lehká hlinitopísčitá, což příznivě podporuje tvorbu kořínků sazenic. Školky mají vybudovaný samostatný závlahový systém. Jsou oplocené, aby je neokusovala lesní zvířátka. Nebo třeba hladoví výletníci, co se neposilnili u hřiště. Možná také z jiných důvodů. Tipli bychom si, že takoví houbaři pro hříbek i přes vyšší ploty skočí…

Také byste chtěli chodit do takové školky? Pěkně oplocené, nebi otevřené, aby na vás mohla padat vlažička? Tak nás napadá, jestli se i v téhle pichlavé školce musejí přezouvat do bačkůrek a chodí po *o* spinkat. Co myslíte? :)

Listnaté stromy mají listy.

10. **Jak se říká „listům“ jehličnanů?**

Blížíme se k oplocené vodní ploše. I nádrž Lipava se jmenuje podle známého stromu. Který to je?

Vodní nádrž napájí Stříbrný potok. O tom, že by se zde těžilo stříbro, nic nevíme, ale když se na vodu podíváte, tak opravdu hází stříbrné odlesky.

Říká se, že podle stříbrných odlesků poznáte i bludičky a bludníky, kteří se tady podle některých zkazek vyskytují.

Co jsou zač? Bludník (bludička) nebo blud se ukazují v podobě drobného plaménku. Blikotající světélko má magickou moc. Jak ho lidé uvidí, jdou za ním jako praštění, jako by rozumu pozbyli. Světélko však není laskavé, nevede je k domovu, ale do osidel smrti – do tůní a močálů, do nichž poutníci zapadnou, utopí se a navždy se za nimi zavře bahno.

Co k takovému nekalému jednání bludníky a bludičky vede? Pravděpodobně lítost a závist. Jde totiž o přeměněné dušičky zemřelých nepokřtěných dětí. Tak si asi říkají, že když nebylo dopřáno dožít se dospělosti jim, nezaslouží si to ani ti, kdo jim v noci špacírují po bytě.

Ale pozor, existují výjimky, které potvrzují, že za peníze se dá koupit skoro všechno. Pokud nějaké korunky bludníkovi či bludičce slíbíte, vyvede vás z temnoty lesa až domů. Možná si říkáte, že slíbit se dá kdeco a dodržet jen něco... Před neproplacením honoráře bludníkovi však důrazně varujeme! Dříve či později vás stihne odplata, před níž není úniku. Životem si nebudete jisti vůbec nikde. Ani ve vlastním pokojíčku.

A co vy? Ztratili jste se? My doufáme, že ne!

Na křižovatce si vybereme tu cestu, která vede z kopce. Musíme přejít potok. Hop – a skok.

Najděte na stromě ptačí budku. Obrázku pod ní si nevšímejte, abyste rejpalům ani dálkově neudělali radost. Rýt do kůry stromů může jen někdo, kdo nemá rád přírodu. A kdo nemá rád přírodu, nemá rád lidi. To se dávno ví.
A ještě ty fujsymboly! To snad není pravda! Děti, tohle tedy nedělejte! Když už máte potřebu do něčeho rejpat, rýt, řezat a tak podobně, doporučujeme záhony, řezbářský kroužek, maximálně maminčin oběd nebo večeři. I když vy jste moc hodné děti a určitě by vás to vůbec nenapadlo.

U potoka zkuste najít mlýnek. Přečtete mužské jméno na něm? Je tady někdo, kdo je nositelem stejného jména?

Znáte pohádku *Princezna ze mlejna*? Jak se jmenovala dívka, kterou si chtěli vzít „malej a šikovnej“ čertík i jeho vodnický kamarád?

11. **Jak se jmenovala mlynářova dcera?**

Chcete si zazpívat písničku, kterou jí napsal Jindřich?

Vím jedno návrší,
zámek nádhernej.
Z nejhezčích pohádek ho znám.
Stavěnej z křišťálu,
sahá k nebi pomálu,
povětří přijde k duhu princeznám.
Stavěnej z křišťálu,
sahá k nebi pomálu,
povětří přijde k duhu princeznám.

Chytneme se červené turistické značky a šupajdíme zpátky do obce. Jak se jmenuje? Kdo si vzpomene?

Tipnete si, proč se Albrechtice jmenují, jak se jmenují?

Legenda říká toto:

Na počátku našeho tisíciletí náležely k majetku krále lesy táhnoucí se od Hradce po Holice a od Kunětické hory po Orlici. Již

od 9. století se počaly k Orlici stěhovat nové rodiny a stavěly si tady obydlí. Proto správce panství vyslal své tři syny (Albrechta, Petra a Štěpána), aby zde založili nová sídla a pojmenovali je po sobě. Synové se s nějakým přílišným zakládáním nenamáhali. Jen brousili po kraji, a když na nějakou tu osadu narazili, pojmenovali ji a obyvatelům sdělili, že je budou poslouchat.
Albrecht založil Albrechtice, Štěpán Štěpánovsko a Petr Petrovice (Malé při Orlici). Tyto vesnice jsou dodnes na svých původních místech a mají za sebou bohatou tisíciletou tradici.

Pojmenování místa, po němž se nyní touláme, tedy pochází z osobního jména **Albrecht**, což bylo v minulosti běžné jméno šlechticů a významných osob. V případě Albrechtic nad Orlicí sice není přesně doloženo, který konkrétní Albrecht z nich udělal takřka své jmenovce, ale historické prameny naznačují, že vesnice vznikla ve středověku a mohla být pojmenována po některém ze svých tehdejších pánů.

Červená turistická značka nás neomylně táhne, kam má – do obce.

Pokud se budete dobře dívat, nalevo u bílého domečku uvidíte keramické prasátko.

Při chůzi kolem domů se z posledních sil pokoušíme o svižnost, aby nás místní za okny neměli za líné loudy. Je nám jasné, že už jste unavení, tak už vám žádné psací úkoly dávat nebudeme. Ale pár hledacích pro vás ještě máme.

Zkuste po cestě najít nalevo cedulku s pejskem, který vás vítá u svých páníčků.

Dokážete v zahradě žlutého domu objevit zelenou pumpu?

A o kousek dál „perníkovou“ chaloupku?

Projdeme tedy ulicí V Borku, pak Tyršovou a na konci ulice 1. máje na nás čeká poslední písmenko do tajenky. Nejdeme ho na pomníku vedle domova pro seniory (Domovy na Orlici).

Je to pomník obětem 1. a 2. světové války.

12. **Doplňte slovo: Utrpením k …….**

Do cíle to máme už jen kousek. Minutka – a je hotovo. Roštěnkám na pánvi to trvá určitě déle.

Hotová je také naše tajenka. Mrká na nás z ní latinský název jednoho ptáčka, který se zde hojně vyskytuje – krásného ledňáčka.

Je velký asi jako vrabec, dosahuje hmotnosti zhruba od 30 do 50 gramů. Výrazným rysem tohoto opeřence jsou velká hlava s dýkovitým zobákem a krátký ocas. Peří je svrchu zářivě modrozelené, vespod rezavě hnědé. Samičky a samečky není téměř možné rozlišit a obdobně mají i mláďata stejné vybarvení jako dospělí jedinci. Pro schopnost neomylného odchytu ryb má ledňáček anglické pojmenování Kingfisher, tedy Král rybář. Kdo jej viděl při obstarávání potravy, ví, že nejde o lichotku. Ledňáček se posadí na větev nad vodou a pozorně sleduje dění pod sebou. V okamžiku, kdy má vyhlédnutou kořist, jako šíp sjede k vodní hladině a rozčísne ji namířeným zobákem. Díky průhledné membráně, která kryje ledňáčkovy oči, dokáže tento lovec s jistotou chytit kořist až v půlmetrové hloubce. Zpět na větev se i s kořistí umí vrátit do dvou vteřin od okamžiku, kdy se od ní odlepil.

Máme hotovo. Procházka i osvěta jsou u konce. Děkujeme, že jste se s námi prošli. Také děkujeme obci Albrechtice nad Orlicí za pomoc s textem. A samozřejmě za poskytnutí výletu všem výletníkům ZDARMA.

Doufáme, že se vám dnešní výlet s tajenkou líbil, přejeme šťastnou cestu domů a těšíme se zase někdy na našich tajenkových trasách na viděnou! :)

V textu byly použity mj. texty z webů www.kudyznudy.cz, www.pohadkozem.cz, www.priroda.cz, www.albrechtice-nad-orlici.cz, www.mojeorlickehory.cz, Pověsti a příběhy Rychnovska - Dr. J. Juza.

Otázky k tajence

1. Opište nápis na houpadle.

2. Jak se jmenuje zvíře?

3. Opište druhé slovo?

4. Jak se jmenuje země?

5. Jak se jmenoval nejmenší trpaslík?

6. Jaký dopravní prostředek nesmí na hřbitov?

7. Jak se jmenoval hrad?

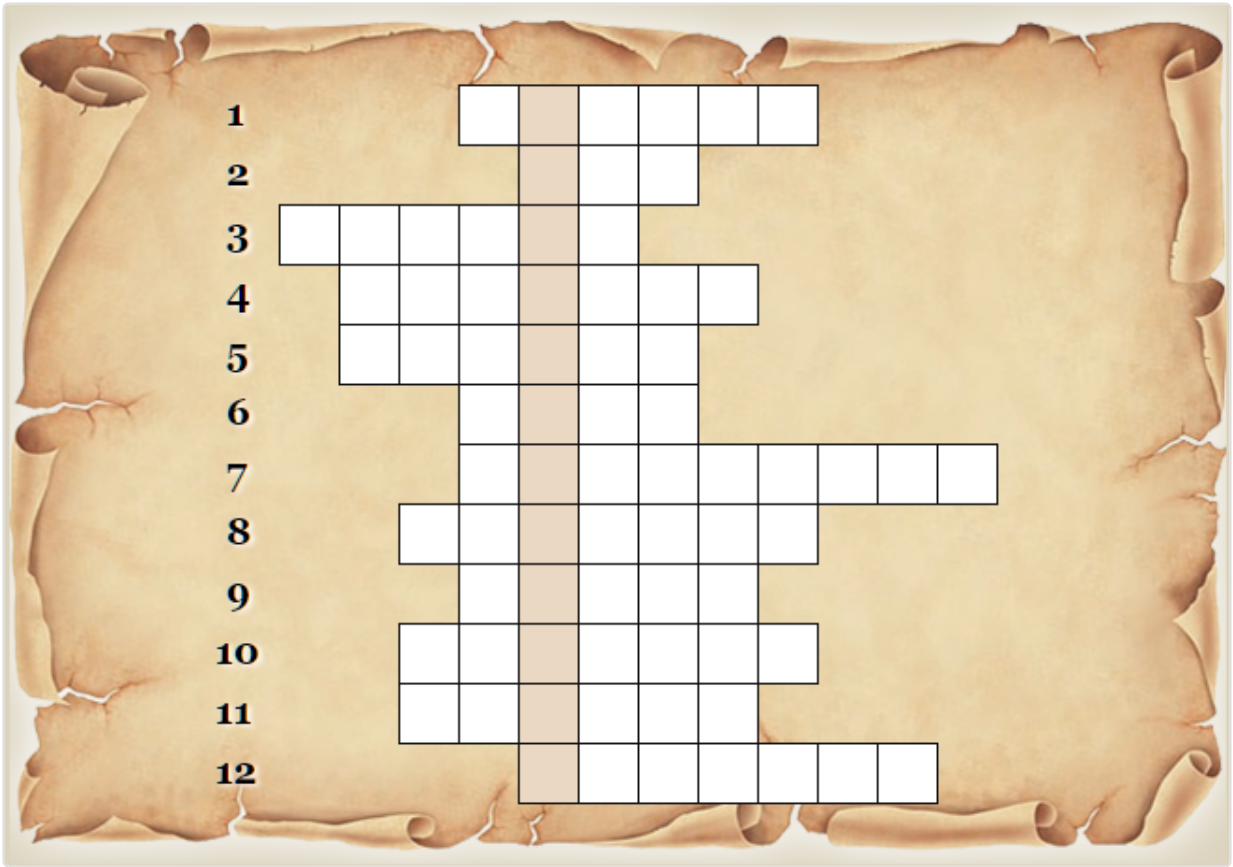
8. Jak se lidově označuje tato hromádka?

9. Opište první číslici.

10. Jak se říká „listům“ jehličnanů?

11. Jak se jmenovala mlynářova dcera?

12. Doplňte slovo: Utrpením k …….

A co můžete vyhrát?

Tajenku posílejte na e-mail **veldo@veldo.cz**. Můžete ji také poslat ve zprávě na náš Facebook "Velká dobrodružství". Každý měsíc vylosujeme jednoho z výletníků, kterému pošleme našeho **Lumpardíka z podhradí**. Vždy připojte celé jméno, adresu a také kód výletu.

Výlet stažen z www.veldo.cz | © Velká dobrodružství

Vytvořeno: 09.11.2026 15:06